

2012.

IZVJEŠĆE O RADU HSUIR- a

2012.

2012.

Iako je 2012. godina bila razdoblje loše gospodarske situacije i velike ekonomске krize, ipak su ostvareni brojnim vrijedni projekti i događaji koji su obogatili naše društvo. U ovom Godišnjem izvještaju o radu HSUIR-a sažet je pregled svih onih manjih i većih postignuća organizacija civilnoga društva koji ustrajno doprinose pozitivnim društvenim promjenama u Republici Hrvatskoj, a sve u cilju poboljšanja kvaliteta života osoba s invaliditetom. Tijekom 2012. godine HSUIR je poduzeo niz aktivnosti koje su izuzetno značajne za položaj kako invalida rada, tako i svih drugih osoba s invaliditetom.

NAZIV: HRVATSKI SAVEZ UDRUGA INVALIDA RADA - HSUIR

VRSTA: HUMANITARNA UDRUGA

SJEDIŠTE: ZAGREB, HRGOVIĆI 47

BROJ ZAPOSLENIH: 10

O NAMA

Hrvatski savez udruga invalida rada - HSUIR je nestranačka, dragovoljna i neprofitabilna udruga s humanitarnim ciljevima u koju se udružuju županijske, gradske, općinske i ostale udruge invalida rada sa svojstvom pravne osobe radi ostvarivanja i usklađivanja pojedinačnih, osobnih i zajedničkih interesa.

HSUIR je nastao 1967. godine kao reakcija na tada proizašle društvene probleme i sve teži položaj invalida rada. Od samog osnutka okupljajući svoje članove po nastanku invaliditeta, a ne po vrsti, HSUIR se prilagođavao dinamici društvenih tijekova gradeći vlastiti put razvoja pružanjem pravne pomoći invalidima rada i ostalim osobama s invaliditetom.

HSUIR trenutno broji 36 temeljnih udruga s 27 000 članova, dok je u Republici Hrvatskoj prema službenim podacima sveukupno 258 000 invalida rada.

Besplatna pravna pomoć i savjetovanje

Od samih početaka HSUIR-a postoji i djeluje služba pravne pomoći. Besplatna pravna pomoć i savjetovanje obuhvaćaju niz raznih područja vezana uz pitanja mirovinskog i invalidskog osiguranja, zdravstvenog osiguranja, radnih odnosa, zapošljavanja, socijalne skrbi, stambenih odnosa, imovinsko pravnih pitanja te pitanja u vezi povlastica osoba s invaliditetom. Sastavni dio pravne pomoći i savjetovanja čini sastavljanje tužbi, žalbi, raznih podnesaka ili predstavki, kao i

2012.

2012.

drugih usmenih i pismenih intervencija u korist zaštite invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom, udruga invalida rada i ostalih udruga i saveza osoba s invaliditetom.

HSUIR je pružio neposrednu pravnu pomoć za 620 osoba s invaliditetom, uglavnom invalidima rada, a izvršni direktor HSUIR-a L. Sokolaj prilikom obilaska temeljnih udruga davao je pravne savjete njihovim članovima. Pravna pomoć je pružena i svim udrugama osoba s invaliditetom koje su takvu pomoć zatražile. Potrebno je napomenuti da je daleko najveći broj savjeta pružen putem telefona i e-mail-a. Također članovima svih udruga koje su umrežene u Zajednicu saveza osoba s invaliditetom Hrvatske – SOIH pruženi su pravni savjeti telefonom svake srijede od 15,00 – 18,00. Ukupno se obratilo njih 420.

Cilj savjetovališta je omogućiti bržu primjenu Konvencije UN, jer će se voditi evidencija o problemima koji su urgentni za rješavanje i pripremati će se prijedlozi za promjenu u sustavu. HSUIR kao krovna udruga invalida rada pruža potporu svojim članicama kako bi se što bolje organizirale i djelovale, a samim time i pridonosile poboljšanju kvalitete življenja invalida rada, i unapređenju njihovog svekolikog položaja u društvu.

Pomaganje udrugama

Kontinuiranim organiziranjem i održavanjem seminara, prezentacija i edukacija HSUIR pruža mogućnost informiranja i osnaživanja temeljnih udruga. Koordinira rad temeljnih udruga te potiče i pomaže organizacijsko jačanje temeljnih udruga. Pružanje pravne pomoći i obilazak udruga osnovna je zadaća Hrvatskog saveza udruga invalida rada.

HSUIR je kroz cijelu godinu posebno vodio skrb o obaviještenosti svojih članica, tako da im je svaka nova informacija žurno proslijedena, a posebno se posvećivala pažnja slanju natječajnih materijala i novih zakona.

Predstavnici HSUIR-a obišli su gotovo sve temeljne udruge, te kroz razne oblike neposrednih kontakata (druženja, susreta, skupština i sl.) sa članstvom i čelnim ljudima udruga invalida rada prenosili iskustva i pozitivnu praksu.

2012.

2012.

VIZIJA, VRIJEDNOSTI, CILJ, MISIJA, SVRHA

Vizija Hrvatskog saveza udruga invalida rada temelji se na izjednačenim socijalnim mogućnostima i uvjetima za invalide rada i sve ostale osobe s invaliditetom, te kvalitetnijim zakonskim okvirima koji bi pridonosili jednakopravnim mogućnostima sudjelovanja u životnoj zajednici, odgoju i obrazovanju, sudjelovanju u političkom i kulturnom životu, na području rada i socijalne skrbi. Osigurana mogućnost da osobe koje su zadobile invaliditet na radu mogu izabrati žele li i dalje nastaviti raditi i pridonositi društvu sukladno svojim mogućnostima i sposobnostima.

Društvo bez predrasuda i diskriminacije prema osobama s invaliditetom je cilj kojem HSUIR na svojim temeljnim vrijednostima kroz dugogodišnju misiju djeluje i teži.

Od samog početka HSUIR-ovog djelovanja misija je unaprijeđenje društvenog položaja invalida rada, zaštita prava i prevencija nastanka ozljeda na radu.

Vrijednosti na kojima se temelje vizija, ciljevi i rad HSUIR-a su poštivanje ljudskih prava, odgovornost, suradnja i dijalog, pravo na informiranost, tolerancija, uvažavanje raznolikosti, nenasilje.

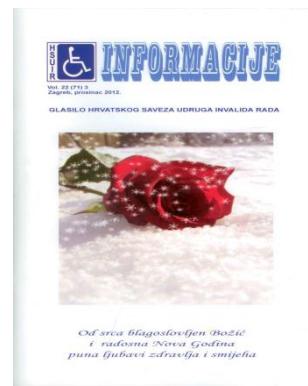
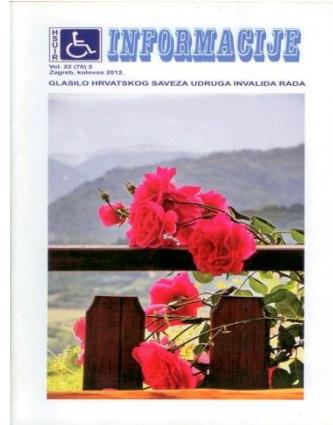
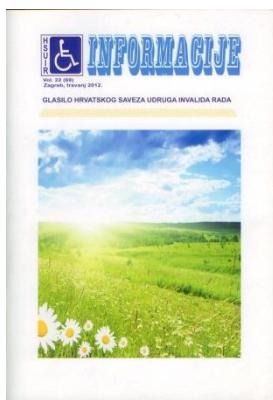
Osnovni ciljevi Saveza su promicanje ljudskih prava i djelovanje na izjednačavanju mogućnosti invalida rada, uključivanje što većeg broja invalida rada u rad udruga, ekonomski, socijalna, zdravstvena i pravna sigurnost invalida rada, te jednake mogućnosti invalidima rada.

Tijekom 45 godina svoga djelovanja HSUIR je organizirao niz akcija, ostvario veliki broj projekata i programa, organizirao niz savjetovanja, simpozija, okruglih stolova, edukacija s ciljem ostvarivanja prava invalida rada i borbe protiv diskriminacije. Cijelo vrijeme HSUIR koordinira rad svojih temeljnih udruga s ciljem njihovog organizacijskog jačanja, razvoja i održivosti.

Svrha i osnovna zadaća HSUIR-a je koordiniranje temeljnih udruga, praćenje, analiziranje i razmatranje stanja, primjena i promjena svih propisa koji se odnose na invalide rada, te zalaganje za kvalitetno i pravodobno ostvarivanje njihovih prava. HSUIR također predlaže nadležnim državnim i drugim tijelima donošenje mjera, zakonskih i drugih propisa za unapređenje pravnog, socijalnog i ekonomskog položaja invalida rada kao i ostalih osoba s invaliditetom.

2012.

2012.

INFORMACIJE predstavljaju uspješnu komunikaciju HSUIR-a i njegovih temeljnih udruga, te sustavno i kontinuirano informiranje o svim aktualnostima i aktivnostima vezanim za invalide rada i ostale osobe s invaliditetom na svim društvenim područjima – pravnom, socijalnom, ekonomskom, kulturnom, zdravstvenom kako temeljnih udruga i njihovih članova tako i šire javnosti.

U 2012. godini su izdana tri broja glasila HSUIR-a INFORMACIJE te razni promocijski materijali koji prikazuju rad, a sve u cilju poboljšanja i unapređenja rada temeljnih udruga.

Tijekom 2012. godine HSUIR se javljao na raspisane natječaje vezane za financiranje udruga s ukupno 12 projekata/programa, od čega su mu za četiri projekta/programa odobrena sredstva. Sredstva su odobrila:

- Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva – Hladni pogon (Ugovor 344.700,68) 310.230,62 kn
- Ministarstvo socijalne politike i mladih – Osobni asistenti 255.041,00 kn
- Ministarstvo socijalne politike i mladih – Osobni asistenti 18.745,04 kn
- Ministarstvo socijalne politike i mladih – Program (Ugovor 219.334,00) 164.501,00 kn
- Zagrebačka županija – Projekt 20.000,00 kn
- Gradska uprava - Grad Zagreb 67.000,00 kn

2012.

2012.

U 2012. godini povećan je bio angažman gdina. Leke Sokolaj – izvršni direktor HSUIR-a u kontroli i provođenju zakonitosti rada i djelovanja Saveza i udruga osoba s invaliditetom u Republici Hrvatskoj. Zajedno s dr. Z. Bobušem (SOIH) i gđin. I. Robićem (HSS) aktivno je sudjelovao na izradi svih strateških odluka važnih za osobe s invaliditetom i njihovih organizacija.

Savezi udruga osoba s invaliditetom i Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske proveli su gotovo deset mjeseci u 2012. godini pokušavajući riješiti pitanje financiranja udruga osoba s invaliditetom, koji je u 2013. godini rezultirao raspisanim natječajem Pilot – programa „Sustavna podrška udrugama osoba s invaliditetom u RH“. Natječaj je raspisala Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva u suradnji s Ministarstvom socijalne politike i mladih.

Hrvatski savez udruga invalida rada – HSUIR je uputio inicijativu Konzumu i Agrokoru za povoljniju kupnju za sve osobe s invaliditetom.

Također, želimo napomenuti kako je Hrvatski savez udruga invalida rada – HSUIR uložio veliki napor u izradu Zakona o udrugama osoba s invaliditetom od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku, te je izvršni direktor HSUIR-a sudjelovao u dvije radijske emisije (Katolički radio i HR 1) vezano na spomenutu temu kao i općenito o kvaliteti življjenja osoba s invaliditetom u RH.

2012.

2012.

Agencija za upravljanje državnom imovinom donijela je Odluku o kriterijima, mjerilima i postupku dodjele prostora u vlasništvu Republike Hrvatske na korištenje organizacijama civilnog društva radi provođenja programa i projekata od interesa za opće dobro. HSUIR je na ovu Odluku tražio dopunu u dijelu koji se odnosi na programe i projekte od interesa za opće/javno dobro. U smislu ove Odluke smatraju se osobitim aktivnosti organizacija koje doprinose zaštiti i promicanju ljudskih prava, zaštiti i promicanju nacionalnih manjina, *zaštiti i promicanju prava osoba s invaliditetom*, sukladno članku 57. stavak 2. Ustava Republike Hrvatske, Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom, Nacionalne strategije za izjednačavanje mogućnosti osoba s invaliditetom 2007.-2015., Zakona o igrama na sreću, Zagrebačke deklaracije, Rezolucije EU 2011/14 itd.

Hrvatski savez udruga invalida rada – HSUIR podržava inicijativu Ministarstva rada i mirovinskog sustava da se organizacijama civilnog društva koje zapošljavaju osobe s invaliditetom dodijele dodatni bodovi sukladno Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom i Nacionalnom planu za poticanje zapošljavanja za 2011. i 2012. godinu. Inicijativa je usvojena.

U 2012. godini održane su četiri sjednice Predsjedništva, na kojima je razmotreno niz pitanja značajnih za rada HSUIR-a. Sve četiri sjednice su održane u proširenom sastavu zajedno sa članovima Nadzornog odbora.

2012.

2012.

Posjećenost stranice

www.huir.hr

2012.godina	Broj posjetitelja
Siječanj	573
Veljača	653
Ožujak	765
Travanj	480
Svibanj	486
Lipanj	367
Srpanj	381
Kolovoz	310
Rujan	356
Listopad	551
Studeni	535
Prosinac	550
UKUPNO	6.007

OSNOVNA DJELATNOST HSUIR-a

Na temelju sporazuma Ministarstva socijalne politike i mladih, Nacionalna zaklade za razvoj civilnog društva, sukladno finansijskim sredstvima za dodjelu institucionalne podrške savezima udruga osoba s invaliditetom u Republici Hrvatskoj pruža financiranje Osnovne djelatnosti Hrvatskom savezu udruga invalida rada od 01. travanj 2012. godine do 31. ožujka 2013. god.

2012.

2012.

Odlukom Grada Zagreba Savez je dobio na privremeno korištenje poslovni prostor na adresi Hrgović 47. Prilaz prostoru bio je neadekvatan za osobe s invaliditetom nepristupačan stoga je bila potrebna hitna adaptacija i prilagodba jer veliku većinu korisnika i gostiju koji dolaze u Savez čine osobe starije životne dobi i osobe s invaliditetom. Jedan od problema bio je oronuli podest ispred ulaznih vrata ispod kojega se uvlačile životinje.

Na inicijativu gdina. Petrača uspjeli smo urediti prilaz, ali ne još u potpunosti. Prilaz će biti u potpunosti uređen u proljeće 2013. godine.

2012.

Program „**Klubovi - podrška kvaliteti življenja invalidima rada**“ Hrvatski savez udruga invalida rada počeo je provoditi u lipnju 2011. godine uz potporu Ministarstva socijalne politike i mladih. Organizacijom Klubova i poludnevnih centara preventivno se djeluje na institucionalizaciju čime se znatno poboljšava kvaliteta življenja invalida rada. U Klubovima i poludnevnim centrima invalidi rada mogu artikulirati i prezentirati svoje svakodnevne potrebe i stavove, razmjenjivati informacije i svakodnevna iskustva, provoditi aktivno korisno vrijeme, rasteretiti obitelj i smanjiti tenzije koje donosi svakodnevna neizvjesnost čime se aktivno doprinosi poboljšanju položaja članova udruge i učvršćivanju samopoštovanja koje je kod velikog broja starijih osoba s invaliditetom-invalida rada poljuljano zbog prisutnosti neodgovarajućeg odnosa okoline prema njima. Cilj je unaprijediti kvalitetu življenja invalida rada i njihovih obitelji, ojačati socijalno uključivanje, socijalnu koheziju i vraćanje povjerenja u šиру društvenu zajednicu, koja unatoč zamjetnim pomacima na bolje još uvijek putem institucionalnih oblika pomoći i socijalne skrbi ne može obuhvatiti potreban nivo skrbi za osobe s invaliditetom-invalidide rada starije životne dobi.

2012.

SEMINARI PO PROGRAMU

Seminari su bili namijenjeni predstavnicima temeljnih udruga Hrvatskog saveza udruga invalida rada kako bi im se omogućilo okruženje za učenje, raspravu i razvoj strategija za pripremu operativnog plana, strategije djelovanja udruge, uvođenje sustava kvalitete rada neprofitnih organizacija kao i način planiranja i upravljanja projektima iz sredstava EU. U sklopu programa „Klubovi - podrška kvaliteti življenja invalida rada“ Hrvatski savez udruga invalida rada - HSUIR održao je seminar 28. studenog 2012. godine u Hrgovićima 47, Zagreb. U drugoj godini provedbe Programa sudjeluje 12 temeljnih udruga HSUIR-a: Udruga invalida rada grada Duga Resa, Udruga invalida grada Crikvenice, Udruga invalida rada Međimurske županije – Čakovec, Udruga invalida rada grada Karlovca, Udruga invalida rada Karlovačke županije, Društvo invalida rada Krapina, Udruga invalida Križevci, Udruga invalida rada grada Osijeka, Udruga invalida rada Požege,

Udruga invalida rada grada Slunja, Udruga invalida rada grada Zadra, Udruga invalida rada grada Županje. Uz navedene udruge obuhvaćene u drugoj godini provedbe Programa, svim temeljnim udrugama HSUIR-a bit će omogućena pomoć.

2012.

2012.

Predavanja na seminaru održali su:

Gdin. Matej Čuljak – psiholog, - **Zaštita mentalnog i tjelesnog zdravlja osoba srednje i starije životne dobi**

Gdin. Fran Vuljanić – savjetnik za fizikalnu terapiju - **Održavanje fizičkog zdravlja - Vježbanje kod kuće**

Gdin. Leke Sokolaj - izvršni direktor HSUIR-a - **Pregled i razmjena dobre prakse**

Gđa. Nataša Škrbić - konzultantica za javni i neprofitni sektor - **Kapaciteti udruga za planiranje i upravljanje projektima iz sredstava EU i Standardi kvalitete socijalnih usluga u djelatnosti socijalne skrbi**

Moderator seminara bio je izvršni direktor HSUIR-a g. Leke Sokolaj, dok su sudionici bili predstavnici udruga članica HSUIR-a, kao i predstavnici drugih udruga osoba s invaliditetom. Cilj seminara je bio informirati predstavnike udruga o važnosti osiguravanja izvaninstitucionalnih oblika skrbi za osobe s invaliditetom kao i osiguravanje kvalitete socijalnih usluga. Za predstavnike udruga održana je radionica kako provoditi kvalitetu socijalnih usluga te kako birati partnera za projekte/programe EU fondova. Tijekom provedbe Programa realizirano je sedam klubova unutar dvanaest udruga obuhvaćenih Programom, pružena je konkretna pomoć i podrška SOS telefona, psihološka pomoć te pravno savjetovalište. SOS telefon pružio je podršku i pomoć za 12 osoba, dok je pravno savjetovano 167 osoba. Tijekom obilaska udruga i klubova psiholog je pružao psihološku pomoć korisnicima. Zahvaljujući provedbi Programa socijalno osjetljiva skupina građana dobiva uvid i informacije kako bi se zaštitila od kršenja ljudskih prava, ali dobiva i mogućnost aktivnog uključenja i kreiranja društvene zajednice.

2012.

2012.

Povodom Međunarodnog dana osoba s invaliditetom - 03. prosinac i programa „Klubovi – podrška kvaliteti življenja invalida rada“ otvorena je izložba umjetničkih radova člana Udruge invalida rada grada Kutine gospodina Ivica Bilandžić pod nazivom „*Svjetlost bez granica*“. Izložba je bila otvorena od 28. studenog do 14. siječnja 2013. godine (ponedjeljak-petak 09,00-14,00).

Zveze Delovnih Invalidov Slovenije – ZDIS u suradnji s Udrugom osoba s invaliditetom Slovenj Graza organizirala je četvrtu izložbu rukotvorina i umjetničkih djela osoba s invaliditetom Slovenije s međunarodnim sudjelovanjem. Izložba se održavala u Kulturnom centru mladih u Slovenj Gradcu od **18.-29. travnaj 2012. godine**. Izložba se održavala pod počasnim pokroviteljstvom predsjednika Republike Slovenije dr. Danila Türka, u okviru ART & CRAFT EUROPE 2012. godine. 19. izložba s međunarodnim

2012.

2012.

sudjelovanjem jedan je od glavnih projekata Europske prijestolnice kulture Mariboru 2012. godine.

Izloženo je preko 3.000 proizvoda koji odražavaju domišljatost i kreativnost osoba s invaliditetom iz 40 klubova invalida rada Slovenije, ali i osoba s invaliditetom – invalida rada iz Republike Hrvatske, Republike Austrije, Republike Mađarske. Zanatske vještine, kreativnost, umjetnički i kreativni potencijal osobe s invaliditetom izrazile su kroz izradu proizvoda, predmeta, ukrasa, umjetničkih djela, te su na taj način obogatile svoju zajednicu.

Članice Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Udruga invalida rada grada Sisak, Društvo invalida rada Krapina, Udruga invalida rada grada Slavonski Brod, Udruga invalida rada grada Kutine, Udruga invalida rada Vukovar, Udruga invalida Križevci, sudjelovale su na izložbi radovima svojih kreativnih

radionica. Izaslanstvo HSUIR-a nazočilo je na svečanom otvaranju.

Član HSUIR-a u Radnoj skupini za izradu Nacrta prijedloga Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom

Na temelju članka 39. Zakona o sustavu državne uprave, ministar rada i mirovinskoga sustava donio je Odluku o osnivanju radne skupine za izradu Nacrta prijedloga zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom. Temeljem Odluke o osnivanju Radne skupine Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava zatražilo je Hrvatski savez udruga invalida rada imenovanje predstavnika koji će sudjelovati u izradi predmetnog zakona. Hrvatski savez udruga invalida rada imenovao je gospodina Leku Sokolaja, izvršnog direktora HSUIR-a, za svog predstavnika u Radnoj skupini za izradu Nacrta prijedloga zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom. U 2012. godini održana su tri sastanka Radne skupine.

2012.

**SOIH S NACIONALNIM SAVEZIMA OSOBA S INVALIDITETOM I NJIHOVIM
UDRUGAMA ČLANICAMA SUDJELOVAO NA OTVORENOJ JAVNOJ RASPRAVI
O NACRTU PRIJEDLOGA KRITERIJA ZA DODJELU INSTITUCIONALNIH
PODRŠKI ZA DJELOVANJE I RAZVOJ UDRUGA OSOBA S INVALIDITETOM U
2013. GODINI**

Ministarstvo socijalne politike i mladih otvorilo je javnu raspravu o Nacrtu prijedloga Kriterija za dodjelu institucionalnih podrški za djelovanje i razvoj udruga osoba s invaliditetom i nacionalnih saveza udruga osoba s invaliditetom u 2013. godini.

Predloženi Kriteriji rezultat su suradnje između Ministarstva socijalne politike i mladih, Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske i Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva. Glavni cilj Kriterija je utvrđivanje pravila za dodjelu sredstava udrugama osoba s invaliditetom i nacionalnim savezima udruga osoba s invaliditetom za sufinanciranje njihove osnovne

djelatnosti u okviru raspoloživih sredstava Ministarstva socijalne politike i mladih i Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva iz državnog proračuna, putem javnog poziva odnosno natječaja. Javna rasprava je bila otvorena do 27. prosinca 2012. godine. Cilj i svrha javne rasprave je prikupiti mišljenja zainteresirane javnosti o Nacrtu prijedloga Kriterija za dodjelu institucionalnih podrški za djelovanje i razvoj udruga osoba s invaliditetom i nacionalnih saveza udruga osoba s invaliditetom. Po završetku procesa savjetovanja, svi pristigli komentari, primjedbe i prijedlozi bit će objavljeni na mrežnim stranicama Ministarstva, uz obrazloženja za one koji eventualno neće biti prihvaćeni.

Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske uputila je u ime svih nacionalnih saveza primjedbe na prijedlog Kriterija za dodjelu institucionalnih podrški za djelovanje i razvoj udruga osoba s invaliditetom i nacionalnih saveza udruga osoba s invaliditetom u 2013. godini.

2012.

IZBORNA SKUPŠTINA HRVATSKOG SAVEZA UDRUGA INVALIDA RADA

Svečanost obilježavanja 45. godine rada i djelovanja Hrvatskog saveza udruga invalida rada - HSUIR-a počela je radnim dijelom za Izbornu skupštinu koja je birala predsjednika, dopredsjednika, predsjedništvo i nadzorni odbor na novi četverogodišnji mandat. Temeljem Odluke Predsjedništva HSUIR-a od 06. rujna 2012. godine, a u skladu sa člankom 20. stavak 3. Statuta HSUIR-a, sazvana je **Izborna skupština** dana 10. listopada 2012. godine u prostoru Hotela „Holiday“, Zagreb.

Nažalost, zbog bolesti, predsjednik HSUIR-a g. Josip Petrač nije bio u mogućnosti nazočiti Skupštini. Slijedom toga ovlastio je dopredsjednika Antu Štulića da vodi Izbornu skupštinu te ga uputio u tijek i rad iste. Od ukupno pedeset jednog člana na Izbornoj skupštini sudjelovalo je trideset osam zastupnika temeljnih udruga te dva vanjska člana.

2012.

2012.

Uslijedila je rasprava o Izvješću HSUIR-a od 2008. - 2012. godine. Izvješća su jednoglasno prihvaćena i usvojenja. Skupština je razriješila staro vodstvo HSUIR-a, te izabrala novo:

- Josip Petrač, **predsjednik**
- Ante Štulić, **dopredsjednik**
- Marica Mirić, **dopredsjednica**

Predsjedništvo:

- Zorislav Bobuš
- Ivan Moguš
- Jasmina Polak
- Dubravko Sopek
- Milan Škvorc
- Ivica Korov
- Ivica Lazić
- Branka Pažur
- Mile Marić
- Marija Topić

Nadzorni odbor:

- Nevenka Bakarčić, predsjednica
- Boris Jurevini, član
- Marija Kelečić, članica

Zamjenici:

- Ivan Sekulić
- Sanja Arambašić
- Petar Pavlinušić

Čestitamo svim izabranima.

Novo vodstvo Hrvatskog saveza udruga invalida rada usvojilo je: Strateški plana HSUIR-a od 2012.-2016. godine, Prijedlog programa rada za 2012. godinu, Prijedlog financijskog plana za 2012. godinu, Odluku o odobrenju za prijavu projekta/programa prema domaćim i inozemnim donatorima. Na kraju Sjednice svim udrugama HSUIR-a dodjeljene

2012.

2012.

su plakete za izuzetan doprinos ostvarivanju strateških ciljeva za izjednačavanje mogućnosti invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom. Plaketa je dodjeljena i zaposlenici Saveza, poslovnoj tajnici, Valentini Hojsak za desetu godišnjicu rada te za izuzetan doprinos ostvarivanju strateških ciljeva za izjednačavanje mogućnosti invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom. Čestitamo.

45 GODINA HRVATSKOG SAVEZA UDRUGA INVALIDA RADA

Hrvatski savez udruga invalida rada - HSUIR 10. listopada 2012. godine u Hotelu Holiday održao je Svečanu akademiju povodom 45. godine postojanja i djelovanja pod visokim pokroviteljstvom predsjednika Republike Hrvatske Ive Josipovića i supokroviteljstvom gradonačelnika Grada Zagreba Milana Bandića.

Na Svečanoj akademiji sudjelove su sve temeljne udruge HSUIR-a kao i uvaženi gosti: izaslanica Predsjednika Republike Hrvatske gđa. Vesna Škulić, pravobraniteljica za osobe s invaliditetom gđa. Anka Slonjsak, gradonačelnik Grada Zagreba g. Milan Bandić, predsjednik Zveza delovnih invalidov Slovenije g. Drago Novak, ravnatelj Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom g. Ante Vučić, pomoćnica pročelnice Gradskog Ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom gđa. Marinka Bakula-Andelić, predsjednik Zajednice saveza osoba s invaliditetom g. Zorislav Bobuš, ravnateljica Centra za rehabilitaciju „Zagreb“ gđa. Vesna Muraja, ravnatelj URIHO-a g. Josip Držaić te mnogi drugi.

2012.

2012.

Nažalost, zbog bolesti, predsjednik HSUIR-a g. Josip Petrač nije bio u mogućnosti nazočiti na ovom jubileu, stoga je moderator Akademije bio dr. Zorislav Bobuš. U svom govoru, dr. Bobuš, je sve prisutne posjetio na posebnost najbrojnije organizacije osoba s invaliditetom u Hrvatskoj te na na 45 godina organiziranog i nadasve uspješnog rada na zaštiti i promicanju prava invalida rada. Posebno je naglasio aktivnosti HSUIR-a koje osiguravaju osobama s invaliditetom ravnopravan status u društvu kao što su „Osiguravanje osobnog asistenta za osobe s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta“, besplatnu pravnu pomoć, organiziranje klubova koje osobama s invaliditetom nerijetko postaju jedini način uključivanja u društveni život, izradu Zakona o udrugama od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku kojim bi se osiguralo sustavno financiranje udruga osoba s invaliditetom. Hrvatski savez udruga invalida rada - HSUIR je dr. Zorislavu Bobušu dodijelio plaketu za izuzetan doprinos ostvarivanju strateških ciljeva za izjednačavanje mogućnosti invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom.

Svečanu obljetnicu Hrvatskom savezu udruga invalida rada čestitala je i izaslanica Predsjednika Republike Hrvatske Vesna Škulić poručivši poslodavcima da poduzmu sve mjere zaštite na radu, kako ljudi ne bi na radnom mjestu bili izloženi pogibelji i nastanku invaliditeta. U ime Predsjednika primila je plaketu za izuzetan doprinos ostvarivanju strateških ciljeva za izjednačavanje mogućnosti invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom.

Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom gđa. Anka Slonšak čestitala je Savezu 45. obljetnicu rad i djelovanja te naglasila da je Ured pravobraniteljice uvijek otvoren za suradnju s HSUIR-om. Plaketa dodijeljena Uredu pravobraniteljice, kako je rekla

2012.

2012.

gđa. Slonjšak, veliko je priznanje za njen rad i opstanak Ureda u vrijeme kad se razmišljalo o ukidanju.

Predsjednik Zveza delovnih invalidov Slovenije g. Drago Novak čestitao je HSUIR-u na 45 godina rada i djelovanja. Plaketu za izuzetan doprinos ostvarivanju strateških ciljeva za izjednačavanje mogućnosti invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom primio je s velikom radosti i željom za dalnjom uspješnom suradnjom.

U ime ministra rada i mirovinskog sustava, ravnatelj Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom g. Ante Vučić čestitao je HSUIR-u na 45 godina organiziranog i uspješnog rada na zaštiti i promicanju prava invalida rada.

Gradonačelnik Grada Zagreba g. Milan Bandić čestitao je Savezu 45. obljetnicu i zahvalio na plaketi za izuzetan doprinos ostvarivanju strateških ciljeva za izjednačavanje mogućnosti invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom. Gradonačelnik je rekao da Grad Zagreb čini sve kako bi osobe s invaliditetom bile ravnopravni građani.

DODJELJENJE PLAKETE I ZAHVLANICE

1. Udruzi invalida rada i osoba s invaliditetom Belišća i Valpova
2. Društvo osoba s invaliditetom „Baranjsko srce“, Beli Manastir
3. Udruzi invalida rada grada Duga Resa
4. Udruzi invalida rada grada Crikvenice
5. Udruzi invalida rada Međimurske županije, Čakovec
6. Udruzi invalida rada Daruvar
7. Društvo invalida rada Donji Miholjac
8. Udruzi invalida rada Đakova
9. Udruzi invalida rada grada Karlovca
10. Udruzi invalida rada Karlovačke županije
11. Udruzi invalida rada grada Koprivnice
12. Društvo invalida rada Krapina
13. Udruzi invalida Križevci
14. Udruzi invalida rada grada Kutine
15. Udruzi invalida rada Našica

2012.

2012.

16. Udruzi invalida rada „Nova Gradiška“
17. Udruzi invalida rada grada Osijeka
18. Udruzi invalida rada Pakrac – Lipik
19. Udruzi invalida rada Požege
20. Udruzi invalida rada Istre
21. Udruzi invalida rada Rijeke
22. Udruzi invalida Samobora i Svetе Nedelje
23. Udruzi invalida rada grada Siska
24. Udruzi invalida rada Slatine
25. Udruzi invalida rada grada Slavonskog Broda
26. Udruzi invalida rada grada Slunja
27. Udruzi invalida rada Splita
28. Udruzi invalida rada Županije šibensko – kninske
29. Udruzi invalida rada grada Varaždina
30. Udruzi invalida rada Virovitice
31. Društvo osoba s invaliditetom „Podunavlje“
32. Udruzi invalida rada Vukovara
33. Udruzi invalida rada Zadra
34. Udruzi invalida rada INE
35. Udruzi invalida rada Zagreba
36. Udruzi invalida rada grada Županje
37. Zorislavu Bobušu, dr.med
38. Ureda Pravobraniteljice za osobe s invaliditetom
39. Zvezi Delovnih Invalidov Slovenije
40. Valentini Hojsak

ZAHVLANICE

Prof. dr. sc. Ivi Josipović
Milanki Opačić
Prof.dr.sc. Mirandu Mrsiću,
Milanu Bandiću
Mr. sc. Anti Vučić
Vesni Muraji
Gradu Zagrebu

NACIONALNI DAN INVALIDA RADA – 21 OŽUJAK

Hrvatski sabor je na svojoj sjednici 13. veljače donio odluku o proglašenju **Nacionalnog dana invalida rada – 21. ožujak**. Određivanje ovog dana ima svoju povijesnu komponentu u događanjima iz 1956. godine u spomen rudarske nesreće koja se dogodila u Belgiji pri čemu je stradalo 262 osobe.

2012.

2012.

Invalidi rada suočavaju se svakodnevno s nizom problema, predrasuda i stereotipa, koji im onemogućavaju ostvarivanje kvalitetnijeg života. Zbog toga je izuzetno važno da društvo prepozna postignuća invalida rada, te da se promovira njihova pozitivna slika u javnosti, kao i uključivanje u aktivnosti šire zajednice.

Ove godine HSUIR je Nacionalni dan obilježio manifestacijom „Dani otvorenih vrata udruga članica HSUIR-a“. Nastojali smo postojanje i djelovanje HSUIR-a svim zainteresiranim invalidima rada kao i ostalim osobama s invaliditetom i organima vlasti pružiti detaljne

informacije o radu HSUIR-a i 36 temeljnih udruga. Dane otvorenih vrata HSUIR je upriličio od 19.-22. ožujka 2012. godine pod pokroviteljstvom potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske i ministrici socijalne politike i mladih gđe. Milanke Opačić.

OBILJEŽAVANJE NACIONALNOG DANA INVALIDA RADA

Hrvatski savez udruga invalida rada organizirao je od 19.-22. ožujka „Dane otvorenih vrata udruga članica HSUIR-a“ pod pokroviteljstvom potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske i ministrici socijalne politike i mladih Milanke Opačić. Na prigodnom obilježavanju 19. ožujka 2012. u prostorijama Saveza nazočili su ministar rada i mirovinskog sustava Miranda Mrsića, pomoćnica

ministrici socijalne politike i mladih Iva Prpić, predstavnica Grada Zagreba Marinka Bakula Andelić, pravobraniteljica za osobe s invaliditetom Anka Slonjšak, predsjednik Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske dr. Zorislav Bobuš. Josip Petrač, predsjednik Hrvatskog saveza udruga invalida rada, obratio se

2012.

2012.

prisutnima: „Želimo da naše udruge na svom području djelovanja i provođenja programskih aktivnosti promoviraju prava osoba s invaliditetom. Cilj nam je podići nivo javne svijesti o problemima, pravima i interesima invalida rada, boriti ćemo se protiv stereotipa i predrasuda“.

„Kada ljudi obole, šalje ih se u prijevremenu mirovinu. Trebalo bi ih premjestiti u drugi sektor i da obavljaju poslove koje mogu, a ne da se šalju u prijevremenu mirovinu „, rekao je ministar Mrsić. Istaknuo je kako trebaju poraditi na dva centra: Centru za rehabilitaciju, koji bi trebao brinuti o rehabilitaciji invalidnih osoba i omogućiti im zapošljavanje, te Centar za vještačenje koji u nas ima razne kriterije. Kako bi unaprijedili ove centre, intezivno se surađuje s Austrijom koja ima vjerodostojni Centar za vještačenje s jedinstvenim kriterijima. „Poslodavcima je jednostavnije platiti porez, nego zaposliti osobu s invaliditetom. Promijenit ćemo zakon tako da će na određeni broj zaposlenika morati biti zaposleno i određeni broj invalidnih osoba. Nitko ne želi sjediti kod kuće, svi mi želimo biti u radnom i socijalnom okruženju“, rekao nam je Mrsić.

Nazočnima se obratila i pravobraniteljica za osobe s invaliditetom Anka Slonjsak, istaknula je kvalitetnu suradnju koju Ured od samih početaka rada ima s HSUIR-om i njegovim temeljnim udrugama, ali i članovima koji se Uredu obraćaju sa svojim pritužbama. Govorila je i o nužnosti da se zajedničkim naporom nadležnih tijela utječe na promjene u mirovinskom sustavu i u sustavu profesionalne rehabilitacije, zapošljavanja i rada.

2012.

2012.

**PREDSJEDNIK JOSIPOVIĆ NA OBILJEŽAVANJU NACIONALNOG DANA
INVALIDA RADA**

Predsjednik Republike Ivo Josipović u povodu obilježavanja Nacionalnog dana invalida rada 21. ožujak posjetio je Hrvatski savez udruga invalida rada – HSUIR koji slavi 45. obljetnicu te razgledao prigodnu izložbu radova udruga članica Saveza. „Zajedno smo upozorili na to kako postoji sustav koji ne tretira jednako sve invalide bez obzira na izvor invalidnosti te ukazali na dobre i loše strane postojećeg sustava, ali i na ono što bi društvo trebalo učiniti. Društvo treba invalidima rada priznati ono što su učinili za sve nas”, kazao je Predsjednik podsjetivši kako su oni stradali na radnom mjestu i uložili svoje zdravlje u radni proces. „Država o njima treba razmišljati s poštovanjem i na način da se osigurava njihova uključenost u društvo, rehabilitacija, mogućnost zdravstvenog oporavka i druga prava”, poručio je. Predsjednik Hrvatskog saveza udruga invalida rada Josip Petrač naglasio je kako Nacionalni dan invalida rada ima za cilj animirati građane, a naročito lokalnu i regionalnu samoupravu, da prihvati te ljude i pomogne im na najbolji način. "Ruža je zaštitni znak našeg Nacionalnog dana. To je stoga što kad krenete ubrati ružu nju možete možda ubrati da se pri tome ne ozlijedite, ali ako radite kao berač ružu bez zaštitne opreme nećete uspjeti, ozljediti ćete se, pojasnio je Petrač. Stoga je cilj HSUIR-a da se primjenjuje maksimalna zaštita na radu kako bi bilo što manje ozljeda u radnom okruženju.

2012.

2012.

Na prigodnoj svečanosti, upriličenoj u prostoru Saveza, bili su predstavnici svih 36 temeljnih udruga HSUIR-a. Predsjednik Josipović se družio i razgovarao sa svima zainteresiranim uzvanicima.

Također je spremno i strpljivo prihvatio fotografiranje sa zaposlenicima Saveza i predstavnicima udruga invalida rada.

PREDSJEDNIK JOSIPOVIĆ PRIMIO IZASLANSTVO HRVATSKOG SAVEZA UDRUGA INVALIDA RADA

Dana 28. veljače 2012. godine predsjednik Republike Hrvatske Ivo Josipović primio je izaslanstvo Hrvatskog saveza udruga invalida rada povodom 45. obljetnice djelovanja te obilježavanja Nacionalnog dana invalida rada - 21. ožujak. Izaslanstvo je upoznalo predsjednika Josipovića s kratkom poviješću kao i aktualnim djelovanjem HSUIR-a te planovima i aktivnostima za budućnost.

2012.

2012.

MEĐUNARODNI DAN OSOBA S INVALIDITETOM

3. PROSINAC

Međunarodni je dan osoba s invaliditetom - 03. prosinac. Tim povodom u Uredu predsjednika Republike Hrvatske održao se Okrugli stol u svrhu poticanja rasprave s predstavnicima nadležnih tijela o problemima osoba s invaliditetom. Međunarodni dan osoba s invaliditetom ove se godine obilježava pod motom "**Uklanjanjem prepreka do stvaranja inkluzivnog društva pristupačnog svima**". "Demokratsko društvo pripada svima jednako, zato se i osobe s invaliditetom treba tretirati kao i sve druge i omogućiti im da se osjećaju ravnopravnim članovima društva", poručio je predsjednik Ivo Josipović. Ministar znanosti, obrazovanja i sporta Željko Jovanović tvrdi kako je omogućavanje obrazovanja svakom djetetu s invaliditetom jedan od strateških ciljeva ove Vlade. Za financiranje prijevoza i didaktičke opreme za učenike s invaliditetom ove smo godine izdvojili više od 16 milijuna kuna, a tijekom ove godine uklonili smo ulazne barijere iz 27 obrazovnih ustanova. Da bi postali ravnopravni članovi društva, najprije im treba osigurati obrazovanje i uložiti sve u njega – poručio je ministar Jovanović. Naglasio je, također, da je ove godine izdano 365 suglasnosti za pomoćnike u nastavi, kojih je pak najviše u Zagrebačkoj i Zadarskoj županiji. Šef delegacije Europske unije u Hrvatskoj Paul Vandoren je pak poručio kako su u zadnjem izvješću monitoringa Republike Hrvatske iz listopada, osobe s invaliditetom i dalje diskriminirane na tržištu rada. Prema posljednjim podacima u Hrvatskoj oko 518.000 ljudi ili 11,7 posto stanovništva ima neki oblik invaliditeta. Iako je u Hrvatskoj na snazi Konvencija o pravima osoba s invaliditetom, društvo im često stvara prepreke, a one su različite od onih u

2012.

2012.

svakodnevnom životu u području pristupačnosti, zdravstvenih ustanova, problema vezanih za obrazovanje.

Saborski zastupnici, dužnosnici i djelatnici Hrvatskog sabora povodom Međunarodnog dana osoba s invaliditetom imali su priliku iskušati i pokušati savladati prepreke s kojima se u svakodnevnom životu susreću osobe s invaliditetom. Naime,

predsjednik Sabora Josip Leko u suradnji s pravobraniteljicom za osobe s invaliditetom Ankom Slonjšak organizirao je druženje dužnosnika, zastupnika i djelatnika Hrvatskog sabora s osobama s invaliditetom različitih oštećenja. Na pripremljenom poligonu zastupnici, dužnosnici i djelatnici mogli su isprobati kako se kretati uz pomoć psa vodiča, štapa za kretanje slijepih, invalidskih kolica, kako komunicirati ako ne čujete, razumjeti Ustav ako ste osoba s intelektualnim teškoćama te kako vas doživljava okolina ako imate psiho-socijalne teškoće. Predsjednik Hrvatskog savez udruga invalida rada – HSUIR-a sudjelovao je na spomenutim događanjima.

2012.

2012.

XVII. HRVATSKI SIMPOZIJ OSOBA S INVALIDITETOM S MEĐUNARODNIM SUDJELOVANJEM

in invaliditetom s međunarodnim sudjelovanjem od 22. -23. listopada u Hotelu „Holiday“. Tema ovogodišnjeg Simpozija bila je „Održivi razvoj udruga osoba s invaliditetom na pragu ulaska u EU“.

O iskustvima financiranja udruga osoba s invaliditetom u njihovim zemljama govorili su predstavnici Republike Slovenije, Makedonije i Srbije. Sudionike skupa pozdravili su predsjednik Gradske skupštine Davor Bernardić, ministar rada i mirovinskog sustava Mirando Mrsić, zamjenik ministricе socijalne politike i mlađih Darko Ledinski, gradonačelnik Grada Zagreba Milan Bandić, izaslanica predsjednika RH Ive Josipovića Vesna Škulić, te predstavnici drugih tijela. Skupu su nazočili mnogobrojni predstavnici udruga osoba s invaliditetom iz različitih krajeva RH.

Hrvatska bi trebala u mjesecu srpnju 2013. godine postati punopravna članica EU, a još uvijek nisu jasni kriteriji ni način financiranja udruga osoba s invaliditetom. Na ovom tragu, prvog dana Simpozija, predavanja su održali predstavnici Republike Slovenije, Makedonije i Srbije donoseći svoje primjere financiranja udruga osoba s invaliditetom. Nakon toga izvršni direktor HSUIR - a Leke Sokolaj predstavio je Prijedlog Zakona o udrugama

2012.

2012.

osoba s invaliditetom koji bi riješio sustavno financiranje udruga osoba s invaliditetom. Zatim su održane dvije paralelne radionice (Zapošljavanje i samozapošljavanje osoba s invaliditetom i primjeri dobre prakse i perspektive Osobni pomagači). Drugi dan Simpozija započeo je izvješćima s radionica, a nastavio se promocijom "Drugog manifesta o pravima žena i djevojaka s invaliditetom Europskog foruma osoba s invaliditetom". Prikazan je rad SOIH - a – Mreža žena s invaliditetom, Prikaz rada Mreže žena Hrvatskog saveza slijepih. Na kraju radnog dijela prikazane su strateške odrednice održivog razvoja udruga osoba s invaliditetom.

XVII. HRVATSKI SIMPOZIJ OSOBA S INVALIDITETOM o temi *Održivost razvoja udruga osoba s invaliditetom na pragu ulaska u EU*

Zagreb, 22. - 23. listopada 2012.

Okupljenih preko 250 sudionika na XVII. hrvatskom simpoziju osoba s invaliditetom u organizaciji Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske i suradnji s Hrvatskim savezom slijepih i Hrvatskom udrugom paraplegičara i tetraplegičara ocijenilo je neprocjenjiv značaj dosadašnjih Simpozija za razvoj svijesti i unapređenje kvalitete življenja osoba s invaliditetom te promoviranje i primjenu principa neovisnog življenja. Posebno je zadovoljstvo izraženo zbog nazočnosti visokih dužnosnika države i Grada Zagreba. Vrlo korisnim je ocijenjen prikaz primjera dobre prakse Slovenije i Makedonije u primjeni Zakona o udrugama.

Nakon plenarnog dijela rada i održane dvije radionice usvojeni su sljedeći

ZAKLJUČCI

1. Jednoglasno je podržano donošenje Zakona o udrugama osoba s invaliditetom od posebnog značaja kao jedini način sustavnog financiranja udruga osoba s invaliditetom kojim će se omogućiti održivost udruga u kadrovskom, prostornom i materijalnom obliku. To pokazuju prikazani primjeri dobre prakse Slovenije i Makedonije, kao i primjeri nekih drugih zemalja te Europskog foruma osoba s invaliditetom. Temelji takvom stanju se nalaze i u nizu dokumenata od kojih se navode samo najvažniji i to Konvencija o pravima osoba s invaliditetom, Standardna pravila UN o izjednačavanju mogućnosti osoba s invaliditetom, Zagrebačka deklaracija Vijeća Europe te Nacionalna strategija izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine.

2012.

2012.

2. Podržan je ustrojeni oblik Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske - SOIH, nacionalnih saveza i temeljnih udruga jer je u cijelosti sukladan zahtjevu Europskog foruma osoba s invaliditetom - EDF što je potvrđeno kroz CARDS projekt proveden u zemljama bivše države i Albanije 2005. -2006. godine. Isto je potvrđeno i prijemom SOIH-a 2011. godine kao članice promatrača u EDF.
3. Zadužuju se temeljne udruge da usklade terminologiju sa Sheratonskom deklaracijom i Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom i da to provedu na prvoj skupštini i da usuglase naziv udruge i tekst statuta kao obvezu proizašlu iz Konvencije.
4. Skup je podržao poštivanje hijerarhije i nadležnosti koje proizlaze iz ustrojenog oblika SOIH-a, nacionalnih saveza i temeljnih udruga i poštivanje etičkog kodeksa u svim oblicima javnoga djelovanja. Zbog ulaska RH u EU 2013. godine Hrvatska je morala obaviti usklađivanje s propisima EU isto je tražio EDF od SOIH-a prihvatajući postojeću organizacijsku strukturu i oblike djelovanja.
5. Daje se puna podrška novom pristupu koji se primjenjuje prilikom donošenja izmjena i dopuna Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom. Podržava se otvaranje novih zaštitnih radionica.
6. Predlaže se Fondu za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom i ministarstvima, županijama te gradovima da svojim primjerom zapošljavanja osoba s invaliditetom potaknu poslodavce na zapošljavanje istih.
7. Osigurati da SOIH u suradnji s HZZ-om i Fondom educira poslodavce o poticajnim mjerama za zapošljavanje osoba s invaliditetom i specifičnostima pojedinih skupina osoba s invaliditetom.
8. Educirati osobe s invaliditetom o mogućnostima samozapošljavanja i predstaviti im primjere dobre prakse, kao što je to bilo prezentirano na radionici u okviru Simpozija.
9. Izraditi Priručnik za razumnu prilagodbu, kako prilagoditi radni prostor za svaku vrstu invaliditeta koji će olakšati poslodavcima donošenje odluka o zapošljavanju i Fondu o dodjeli sredstva za prilagodbu radnog mjesta.
10. Pitanja osobnih pomagača u nastavi treba riješiti donošenjem *Pravilnika o vrstama teškoća te primjerenim programima školovanja i primjerenim oblicima*

2012.

2012.

pomoći učenicima s teškoćama u osnovnoj i srednjoj školi (radni naziv ranijeg Nacrta).

11. Pitanje asistencije u nastavi staviti u nadležnost Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, a ne Ministarstva socijalne politike i mladih. Razriješiti trenutnu neuređenost po nadležnosti i zadacima u radu pomagača u nastavi.
12. Traži se donošenje Zakona o osobnim pomagačima i podzakonskih akata kako bi se jasno definiralo tko može biti pomoćnik u nastavi i tko provodi evaluaciju, pitanja osobne asistencije, asistenta slijepoj osobi, tumača znakovnog jezika gluhoj osobi, intervenora gluhoslijepoj osobi te pomagača osobi s intelektualnim teškoćama.
13. Pitanje poslovne sposobnosti riješiti sukladno članku 12. Konvencije o pravima osoba s invaliditetom.
14. Dostaviti svim udrugama Drugi manifest o pravima žena i djevojaka s invaliditetom Europskog foruma osoba s invaliditetom i zatražiti da one koje to nisu učinile, imenuju povjerenicu za rodnu ravnopravnost, sprečavanje nasilja i potporu izjednačavanju mogućnosti žena s invaliditetom.

EDUKACIJA VODITELJA USLUGA OSOBNE ASISTENCIJE

Dana 19. prosinca 2012. godine u Zagrebu SOIH je organizirao edukaciju voditelja usluga osobne asistencije. Nazočilo je 59 osoba. Uvodna izlaganja podnijeli: „Usluga osobne asistencije – veliki izazov pokretu osoba s invaliditetom“ - dr. Zorislav Bobuš, „Neovisno življenje-filosofija i principi – uloge korisnika i osobnog

asistenta“ - Manda Knežević, „Uloga voditelja osobne asistencije“ - Marica Mirić, „Prava iz radnog odnosa u Projektu osobne asistencije“ - Leke Sokolaj, „Finansijski izazovi Projekta osobne asistencije“ - Ljiljana Knežević te „Univerzalni dizajn i

2012.

2012.

pomagala" - Ratmir Džanić u okviru koje je prikazan i animirani film o univerzalnom dizajnu. Potom je provedena iznimno opsežna rasprava jer su se Skupu pridružile Željka Grbac i Andrea Krznar, predstavnice MSPM koje su obavijestile Skup o tome da će ove godine Projekt osobne asistencije biti raspisan kao trogodišnji Program. Uz edukaciju tečaj je bio prigoda da se s voditeljima tečaja i predstavnicama MSPM razjasne brojna pitanja vezana uz radni odnos osobnih asistenata, udruga kao odgovornog poslodavca II. i voditelja (kao poslodavca I. koji bira osobnog asistenta), kao i da se dobiju informacije o nastavku projekta. Pitanja koja u udrugama predstavljaju najveću teškoću i za koja se moli MSPM da iznađe rješenje su: kašnjenja uplata, posebice na početku godine što izaziva da udruge ne dobivaju na vrijeme sredstva za isplatu plaća i doprinosa. Ukoliko se kasni s tri plaće i naknadno se isplaćuje plaća odjednom, asistenti gube jer im je veći porez na veći prihod. Također porezna uprava odmah prijeti kaznama. Kazne udruge nemaju otkuda platiti. Zbog blokade računa u takvim situacijama u nepovoljan položaj dolaze i drugi radnici npr. angažirani kroz druge projekte, programe ili putem mjere Javni radovi čija sredstva stižu pravodobno i postoje na računu za isplatu njihovih plaća. Sudionici mole da se prilikom prijave na projekt ne traži ponovna liječnička dokumentacija za OSI sa trajnim dijagnozama i nepromjenjivim stanjima za koje se predlaže dostavljanje samo potvrde obiteljskog liječnika da se stanje nije promijenilo. HSUIR provodi projekt od 2010. godine u kojem je uključeno šest korisnika i šest osobnih asistenata.

MEĐUNARODNI SKUP O ZAPOŠLJAVANJU OSOBA S INVALIDITETOM

Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske – SOIH, u suradnji s Fondom za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom organizirala je Međunarodni skup o zapošljavanju osoba s invaliditetom. Skup je održan 26. ožujka 2012. u Hotelu "Lav", Vukovar, a okupio je brojne stručnjake za problematiku zapošljavanja osoba s invaliditetom, iz zemalja Europske unije i iz Hrvatske. Predavači su bili Zorislav Bobuš, predsjednik SOIH - a, Javier

2012.

2012.

Güemes, zamjenik izvršne direktorice EDF - a, Lajos Hegedus, regionalni predstavnik DPI - a, Erzsebet Szollosi, potpredsjednica EDF- a, Ante Vučić, ravnatelj Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, Boris Šuštaršić, predsjednik EAMDA - e, Cveto Uršič, sekretar, Ministarstvo rada, obitelji i socijalne skrbi Republike Slovenije, Pierre Gyselinck predstavnik EDF - a, Gero Stuller iz Ureda izaslanika za rad, socijalne poslove i zaštitu potrošača Veleposlanstva Republike Austrije, Boris- Jakov Gerčić, zamjenik pravobraniteljice za osobe s invaliditetom, Marijana Senjak, rukovoditeljica Odsjeka za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s faktorom otežane zapošljivosti, HZZ, te predstavnici nacionalnih saveza udruga osoba s invaliditetom. Ocijenjeno je kako u Hrvatskoj postupno dolazi do pomaka u društvenoj skrbi prema osobama s invaliditetom i njihovom zapošljavanju, no naglašeno je da još uvijek postoje brojni problemi koji usporavaju i otežavaju njihovo brže zapošljavanje zbog čega je nužno provođenje aktivnih mjera usmjerenih na pružanje obrazovanja, radnog iskustva kroz socijalno poduzetništvo, poboljšanje vještina i znanja te promicanje poticajnih mjera za zapošljavanje osoba s invaliditetom. Prema najnovijim službenim podacima u Hrvatskoj je danas više od 530.000 osoba sa svim vrstama invaliditeta od kojih je oko 250.000 onih kod kojih je invaliditet nastao radi neadekvatnih uvjeta rada. Za sudionike je po završetku rada bilo organizirano razgledavanje Vukovara i povijesnih znamenitosti u okviru kojeg je posjećena Ratna bolnica Vukovar te Spomen područje Ovčara

SKUPŠTINA SOIH - a

Redovna Skupština Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske održana je 27. ožujka 2012. u Vukovaru. Nakon usvajanja Poslovnika o radu skupštine izabrana su radna tijela Skupštine, te je predstavljeno izvješće o radu i izvješće Nadzornog odbora koji su jednoglasno usvojeni. Predsjednik SOIH - a informirao je članove

Skupštine o kontinuiranom i upornom radu na Platformi za socijalno partnerstvo osoba s invaliditetom, Vlade i institucija države, te radu na Zakonu o udružama osoba s invaliditetom od posebnog interesa za RH.

2012.

2 0 1 2 .

EDUKACIJA O SPECIFIČNOSTIMA POSTUPANJA PREMA OSOBAMA S INVALIDITETOM U ZATVORSKOM SUSTAVU

SOIH je u veljači 2012. godine započeo kontinuiranu edukaciju zatvorskih djelatnika o postupanju prema osobama s invaliditetom u zatvorskom sustavu. Provedeno je ukupno šest edukacija, tri u Zagrebu te Splitu, Lepoglavi i Požegi. Na edukacijama o specifičnostima postupanja prema osobama s invaliditetom u zatvorskom sustavu sudjelovali su službenici pravosudne policije i

službenici odjela tretmana iz Velike Gorice, Zagreba, Popovače, Siska, Gline, Bjelovara, Karlovca, Lepoglave, Požege, Splita, Turopolja, Šibenika, Dubrovnika, Splita, Gospića i Zadra. Svrha održanih edukacija i radionica bila je pružiti informaciju o izazovima s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom, o načinima prilagodbe određenih međunarodnih i nacionalnih zakona, dokumenata te općih okvira Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom, te kako postupati s osobama s invaliditetom s kojima djelatnici zatvorskog sustava dolaze u doticaj pri obavljanju svojih poslova, vodeći pri tome računa o njihovim potrebama s obzirom na vrstu invaliditeta. Edukacijski tim činili su Zorislav Bobuš, predsjednik SOIH - a, Marica Mirić, koordinatorica projekata SOIH - a, Mira Katalenić, predsjednica Hrvatske udruge za školovanje pasa vodiča i mobilitet, Mandica Knežević, predsjednica HUPT - a, Danica Eškić, predsjednica Saveza društava multiple skleroze, Katarina Tonković, predsjednica Saveza gluhih i nagluhih Grada Zagreba Branko Bizjak, dopredsjednik DDZ – a, te Leke Sokolaj, izvršni direktor HSUIR - a.

2 0 1 2 .

2012.

**SASTANAK MINISTRICE OPAČIĆ S
PREDSTAVNICIMA
NACIONALNIH SAVEZA UDRUGA
INVALIDA**

U cilju približavanja stajališta oko izrade Kriterija za dodjelu institucionalnih potpora udrugama osoba s invaliditetom iz Državnog proračuna i dijela prihoda od igara na sreću, danas je ministrica socijalne politike i mladih Milanka Opačić primila predstavnike nacionalnih saveza udruga osoba s invaliditetom. Također, usaglašavala su se mišljenja i o prijedlogu Zakona o udrugama osoba s invaliditetom od posebnog interesa za RH za koji se zalažu nacionalni savezi udruga osoba s invaliditetom. Ministrica Opačić objasnila je gostima s kojim izazovima se Ministarstvo susreće u situaciji kad je resor socijalne skrbi godinama zapuštan i kad su vremena u finansijskom smislu izuzetno teška. "Manevarski prostor nam je smanjen jer novca nema, moramo ispoštovati ono što je potpisala prošla Vlada, ispraviti težak problem čestog netransparentnog financiranja udruga u prošlosti", rekla je ministrica Milanka Opačić. Upravo izradom Kriterija za dodjelu izvaninstitucionalnih potpora udrugama osobama s invaliditetom unio bi se red i transparentnost financiranja u sustav, podigla kvaliteta usluge i sredstva usmjerala tamo gdje je nužno potrebna za udruge koje su poput produžene ruke sustava u pružanju važnih usluga. Na sastanku je istaknuto kako su određene korekcije već uvedene u sustav. Iako je novca manje, u 2012. godini odobreno je više sredstava nego prijašnjih godina kroz 267 projekata koji se tiču osobnih asistencija i drugih oblika financiranja projekata udruga koje se brinu o osobama s invaliditetom, u ukupnoj vrijednosti od 61,4 milijuna kuna. Razgovaralo se i o modalitetima dislokacije sredstava namijenjenih udrugama, s obzirom na podatak da se 60 posto sredstava za udruge troši u Zagrebu u kojem je i inače pristup zdravstvenoj njези i ostalim vidovima pomoći i inače najlakši. Cilj Ministarstva je da u suradnji s nacionalnim savezima u manjim sredinama inicira rad udruga bez čijih je usluga osobama s invaliditetom život kudikamo teži.

Predstavnici udruga su pokazali razumijevanje za probleme i ograničenja s kojim se suočava resorno ministarstvo, upoznali ministricu sa situacijom na terenu i kao jedan od najvećih problema istaknuli nesigurnost funkciranja osnovne djelatnosti,

2012.

2 0 1 2.

odnosno hladnog pogona. Na sastanku je dogovoren da je ovo samo prvi sastanak u nizu sastanaka na kojima bi se trebali iskristalizirati kriteriji za jedno racionalno i transparentno financiranje udruga osoba s invaliditetom.

HSUIR je sudjelovao u velikom broju okruglih stolova, seminara, sastanaka, savjetovanja, rasprava pa čemo nabrojiti neke:

**SAVJETOVANJE O NACRTU
NATJEČAJA, JAVNIH POZIVA I
DRUGIH PROGRAMA
FINANCIRANJA PROJEKATA I
PROGRAMA UDRUGA IZ
DRŽAVNOG PRORAČUNA U 2013.
GODINI**

Sukladno zaključcima Međuresornog povjerenstva za koordinaciju politike financiranja projekata i programa udruga iz državnog proračuna Republike Hrvatske, Ured Vlade RH za udruge otvorilo je javno savjetovanje o Nacrtu Plana natječaja, javnih poziva i drugih programa financiranja projekata i programa organizacija civilnoga društva iz državnog proračuna u 2013. godini te o Nacrtu prijedloga za ujednačavanje formalnih uvjeta za prijavu na natječaje za financiranje projekata i programa udruga iz javnih izvora.

Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske je 16. studenoga 2012. godine, u prostorima Hrvatske zajednice tehničke kulture održao inicijalnu raspravu o Nacrtu plana natječaja, javnih poziva i drugih programa financiranja projekata i programa udruga iz državnog proračuna u 2013., te o Nacrtu Prijedloga za ujednačavanje formalnih uvjeta za prijavu na natječaje za financiranje projekata i programa udruga iz javnih izvora. Na raspravi je sudjelovao HSUIR i sedamdesetak predstavnika organizacija civilnoga društva, tijela državne uprave te jedinica lokalne i područne samouprave.

2 0 1 2.

Igor Vidačak, ravnatelj Ureda za udruge, uvodno je objasnio svrhu savjetovanja napomenuvši kako se od zainteresirane javnosti želi dobiti povratna informacija o tome jesu li prioritetnim područjima zadovoljavajuće pokrivenе postojeće potrebe na terenu, te prijedloge za učinkovito ujednačavanje minimalnih formalnih uvjeta za prijavu i potrebne natječajne dokumentacije. Također, jedna od glavnih svrha savjetovanja jest i raspraviti adekvatnost dosadašnjih natječajnih procedura, kako bi se po potrebi revidirao dosadašnji pristup projektiranju natječaja i zaustavio trend usitnjavanja potpora. Svi sudionici rasprave pozvani su da se pisanim komentarima odazovu i na internetsko savjetovanje koje je otvoreno do 29. studenog 2012., nakon čega se planira održavanje dodatne javne rasprave, koja će uskoro biti najavljenata putem mrežnih stranica Ureda za udruge. Nakon kratkog predstavljanja Nacrta plana natječaja te Nacrta Prijedloga za ujednačavanje formalnih uvjeta, otvorena je rasprava.

Sudionici rasprave pohvalili su novi pristup strateškom planiranju prioriteta za financiranje u 2013. te mogućnost da se u spomenuto planiranje uključe i same organizacije civilnoga društva, putem otvaranja savjetodavnog postupka. Sudionici su iznosili primjedbe od kojih ističemo neke:

- bez planiranja institucionalnih potpora za lokalne udruge osoba s invaliditetom, velik broj njih morat će zatvoriti svoja vrata već u idućoj godini, dok će one koje opstanu raditi u vrlo sažetom opsegu djelatnosti, bez stalno zaposlenih, što onemogućava budući razvoj i diverzifikaciju izvora financiranja, prije svega, putem EU natječaja
- naglašeno je nezadovoljstvo postotkom od 16,2%, koje je resorno ministarstvo planiralo za područje osoba s invaliditetom u prijedlogu Uredbe o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda od igara na sreću u 2013., a predstavnici udruga osoba s invaliditetom naglasili su ozbiljnu sumnju u dostatnost navedenog postotka obzirom na sve postojeće potrebe

2012.

- u projektiranju pojedinih natječaja u drugim sektorima, važno je kroz kriterije za prijavu prepoznati ekspertizu koju su pojedine udruge osoba s invaliditetom razvile kroz godine djelovanja, poput djelovanja mlađih ili žena s invaliditetom i slično
- u najskorije vrijeme potrebno je izraditi jasne kriterije za dodjelu institucionalnih potpora savezima i udrugama osoba s invaliditetom, o kojima se treba provesti javna rasprava sukladno Kodeksu savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata
- kroz Međuresorno povjerenstvo za koordinaciju financiranja, potrebno je otvoriti raspravu o mogućnosti da Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva svoje institucionalne potpore proširi na one sektore u kojima postoji jasna potreba za institucionalnim potporama, imajući u vidu ekspertizu i dugogodišnje administrativno iskustvo Zaklade u pružanju višegodišnjih potpora
- u slučaju socijalnog ugovaranja, osobito onih usluga koje najugroženije skupine korisnika mogu dobiti isključivo kroz organizacije civilnoga društva, potrebno je proširiti strateško planiranje potpora i na područnu te lokalnu samoupravu i putem inovativnih modela, poput Fonda gradova i općina u Istri, raditi na okrugnjavanju sredstava za financiranje programa socijalnih usluga onih organizacija koje rade izravno s korisnicima.

U sklopu savjetovanja održane su dvije javne rasprave, te javno internetsko savjetovanje koje je trajalo od 14. do 29. studenog 2012. Tijekom dvotjednog savjetovanja zaprimljeno je 20 pisanih primjedbi koje su raspravljene na završnoj javnoj raspravi održanoj 30. studenog 2012. u prostorima Hrvatske zajednice tehničke kulture u Zagrebu. Kako je većina primjedbi pristigla od strane udruga osoba s invaliditetom

(SOIH je uputio primjedbe zajedno sa svim svojim članicama), ravnatelj Ureda za udruge, g. Igor Vidačak, na završnoj javnoj raspravi najavio je da se u skoro vrijeme očekuje početak javne rasprave o kriterijima za dodjelu institucionalnih potpora za razvoj, kako nacionalnih saveza, tako i lokalnih udruga osoba s invaliditetom, te da će o tome više informacija dati nadležno Ministarstvo socijalne politike i mlađih.

2012.

2012.

Također, Ured za udruge obećao je proslijedit Nacionalnoj zakladi za razvoj civilnoga društva prijedloge koji se tiču proširenja područja dodjele institucionalne podrške stabilizaciji i/ili razvoju udruga i na udruge osoba s invaliditetom. Naglašeno je i da će primjedbe vezane uz raspisivanje natječaja za osobnog asistenta te zakonsko reguliranje pružanja socijalne usluge osobne assistencije biti također proslijedene nadležnom ministarstvu. Obzirom da su se mnoge primjedbe odnosile na raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću, g. Vidačak je podsjetio da je prijedlog Uredbe o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda od igara na sreću u 2013. izrađen temeljem procjene potreba koje je svaki davatelj bespovratnih sredstava iznio u sektorskim analizama, kao i temeljem niza međuresornih pregovora o prioritetnim područjima financiranja i obvezama preuzetima iz prethodnih godina, putem natječaja za višegodišnje programe.

Na raspravi je najavljeni i da će Ured za udruge održati međuresorni sastanak vezan uz usuglašavanje prioriteta za financiranje programa udruga u području borbe protiv ovisnosti, a u suradnji s nadležnim tijelima nadopunit će Godišnji plan kako bi se što transparentnije prikazala sva sredstva za projekte i programe OCD-a u 2013. Dio prijedloga oko ujednačavanja formalnih uvjeta za prijavu na natječaje je prihvaćen, dok će se o nekima, kao i o dijelu pristiglih komentara o Prijedlogu Godišnjeg plana natječaja, raspravljati na sljedećoj sjednici Međuresornog povjerenstva za koordinaciju politike financiranja projekata i programa udruga iz državnog proračuna Republike Hrvatske.

Okrugli stol o Europskim općim smjernicama za prijelaz s institucionalne skrbi na pružanje usluga podrške u zajednici i Priručniku za korištenje strukturalnih fondova

U Zagrebu, 04 rujna 2012. godine, u hotelu Four Points by Sheraton Panorama Zagreb održan je Okrugli stol o Europskim općim smjernicama za prijelaz s institucionalne skrbi na pružanje podrške u zajednici i Priručniku za korištenje Strukturalnih fondova. Okrugli stol organizirala je Europska ekspertna skupina za deinstitucionalizaciju (EEG) i Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske - SOIH.

2012.

2012.

Okrugli stol otvorila je Iva Prpić, pomoćnica ministricice socijalne politike i mlađih Milanke Opačić, istaknuvši važnost javnog govora o ovoj temi jer je, kako je rekla, jedno od osnovnih prava sadržanih u UN-ovoj Konvenciji osoba s invaliditetom i Zakonu o socijalnoj skrbi pravo osobe birati gdje želi živjeti. Napomenula je kako institucije moraju biti svjesne da se moraju transformirati i prilagoditi najugroženijim skupinama kako bi im olakšale život. Predstavnici Europske ekspertne skupine prikazali su Europske opće smjernice i Priručnik za korištenje strukturnih fondova, kao i mogućnosti i izazove korištenja Strukturnih fondova za podršku životu u obitelji i zajednici kao alternativi institucionalnoj skrb. Zvjezdana Bogdanović i Mirjana Radovan, ispred Ministarstva socijalne politike i mlađih, prikazale su Hrvatsku strategiju deinstitucionalizacije i korištenje EU fondova kao potpore deinstitucionalizaciji u Hrvatskoj. Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom, Anka Slonjšak, predstavila je ulogu Ureda pravobraniteljice u monitoringu hrvatske strategije deinstitucionalizacije s prijedlozima za poboljšanje. Izazove prijelaza s institucionalne skrbi na pružanje usluga u zajednici, u ime civilnog društva, predstavile su Marica Mirić, SOIH i Slavenka Martinović, Udruga za promicanje inkvizicije. Europska ekspertna skupina za tranziciju od institucionalne prema uslugama podrške u zajednici osim u Hrvatskoj, organizira seriju okruglih stolova i u Finskoj, Litvi i Bugarskoj u suradnji s lokalnim organizacijama, a usmjereni su prema onima koji donose odluke i politiku na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, pružateljima usluga i nevladinim organizacijom. HSUIR je sudjelovao na Okruglom stolu.

Hrvatsko – kinesko društvo prijatelja

Na poziv Koordinacije hrvatskih društava prijateljstva, izvršni direktor HSUIR-a g. Leke Sokolaj sudjelovao je na sastanku s izaslanstvom Federacije za osobe s invaliditetom, provincije Zhejiang iz Narodne Republike Kine. Iz NR Kine stiglo je 6 izaslanika, na čelu s predsjednicom Federacije za osobe s invaliditetom, gospođom Chen Yanping. Cilj sastanka bio je razmijeniti iskustva vezana za socijalnu zaštitu osoba s invaliditetom u Hrvatskoj i NR Kini.

2012.

2012.

Sastanak gradonačelnika Bandića s predstavnicima udruga osoba s invaliditetom

Povodom Međunarodnog dana osoba s invaliditetom zagrebački gradonačelnik Milan Bandić sa suradnicima je primio 06. prosinca 2012. godine u Gradskoj upravi vodstvo i predstavnike udruga osoba s invaliditetom od posebnog interesa za Grad Zagreb i udruga koje djeluju u korist osoba s invaliditetom. Na sastanku što ga je vodio gradonačelnik Bandić dogovoren je način i hodogram rješavanja akutnih problema osoba s invaliditetom u Zagrebu istaknutih na prijemu u Gradskoj skupštini, a to su: pitanje poslovnih prostora, nabavka pet novih kombi-vozila, vraćanje iznosa zakupnine na pet kuna po kvadratnom metru te smještaj najtežih socijalno-zdravstvenih slučajeva. Svoja prava udruge će ostvarivati u suradnji s mjerodavnim uredima, zavodima i službama, po preporuci Ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom. Gradonačelnik je, također, nudio amandman koji će podnijeti na drugom čitanju proračuna, kojim će tražiti da se sredstva namijenjena projektima i programima za unapređivanje kvalitete života osoba s invaliditetom vrate na razinu 2011. godine. Ovaj sastanak održan je na inicijativu predsjednika Hrvatskog saveza udruga invalida rada gospodina Josipa Petrača.

MUŠKO NE NASILJU NAD ŽENAMA

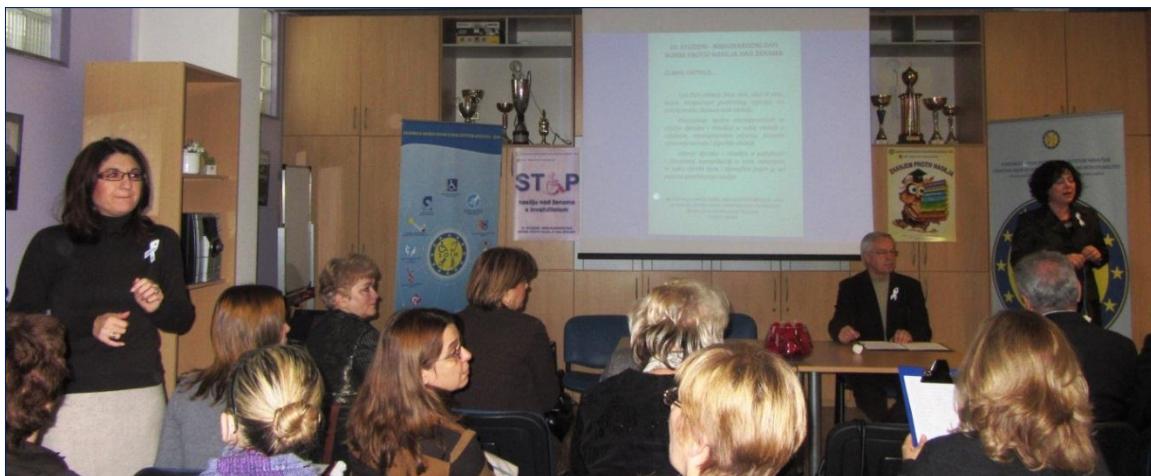
„Bijela vrpca“ naziv je kampanje koju Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske - SOIH provodi u partnerstvu s Uredom za ravnopravnost spolova, Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina te Gradom Zagrebom. Moto ovogodišnje kampanje je Muško NE nasilju nad ženama. Kampanja je provedena u 20 gradova Hrvatske, a ne samo u gradu Zagrebu, provedena je u tri dječja vrtića, dvije osnovne škole i tri srednje škole. U dječjim vrtićima djeci su podijeljene razglednice s porukama njihovim obiteljima, koje su ponijeli kući kako bi njihovi očevi podržali Kampanju potpisom na razglednici na kojoj piše: „*Moj tata osuđuje nasilje!*“ Zato potpisuje NE nasilju nad ženama“. Poseban je naglasak na učenike osnovnih i srednjih škola, kako bi se oni u najranijoj mladosti potaknuli na stvaranje partnerskih odnosa bez nasilja. Kampanja je započela 25. studenog, na Međunarodni

2012.

2012.

dan borbe protiv nasilja nad ženama, a završila 10. prosinca na Međunarodni dan ljudskih prava.

Na završnom predstavljanju kampanje prisutnim sudionicima su se obratili: Helena Štimac Radin, ravnateljica Ureda za ravnopravnost spolova, Anka Slonjšak, pravobraniteljica za osobe s invaliditetom, Branko Sočanac, ravnatelj Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Davor Bernardić, predsjednik Skupštine Grada Zagreba, Višnja Fortuna, pročelnica Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom Grada Zagreba, te Jasmina Papa, voditeljica programa za socijalno uključivanje Programa ujedinjenih naroda za razvoj – UNDP. Na završnom predstavljanju Kampanje sudjelovao je i HSUIR.

Dani EU fondova

Treći po redu **Dani EU fondova** u organizaciji Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije i Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije održali su se 15.-16. listopada u Sheraton Zagreb Hotelu. Manifestacija je imala za cilj potencijalnim korisnicima EU fondova osigurati besplatna stručna predavanja i informiranje na info - pultovima. Pozdravnim govorima uzvanicima su se obratili, potpredsjednik Vlade i ministar regionalnoga razvoja i fondova Europske unije Branko Grčić, veleposlanik Paul Vandoren, šef Delegacije Europske unije u RH te Nataša Mikuš Žigman, ravnateljica Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije. Potpredsjednik Vlade Grčić istaknuo je napore koje Vlada i ostala tijela državne uprave ulažu u što bolju pripremu za iskorištavanje sredstava EU fondova dostupnih od datuma pristupanja. „Ukupno planirana sredstva za Republiku

2012.

2012.

Hrvatsku u razdoblju od 2014. - 2020. godine iznosit će gotovo 14 milijardi eura, što je zaista respektabilan novac" naglasio je Grčić. Dodao je da se isti dijeli u dvije ključne komponente – kohezijsku odnosno regionalnu politiku, koja će od 2014. iznositi oko milijardu i 100 milijuna eura godišnje. Taj iznos će rasti sve do milijardu i 400 milijuna eura u zadnjoj godini finansijske perspektive," izjavio je potpredsjednik Grčić. Cilj „Dana EU fondova“ je bio svim zainteresiranim pružiti sveobuhvatne informacije o mogućnostima korištenja sredstava iz aktualnog IPA programa kao i fondova koje će Republika Hrvatska moći koristiti po ulasku u Europsku uniju. Program je obuhvaćao interaktivne info - pultove, promotivne materijale, predavanja o strukturnim i Kohezijskom fondu te edukacije vezane za pripremu i prijavu projekata. Informatori i predavači bili su stručnjaci iz institucija uključenih u sustav upravljanja i provedbe pretprištupnih programa. Svoja znanja i iskustava podijelili su i eksperti iz zemalja članica Europske unije te već postojeći korisnici iz Hrvatske. Na Danima EU fondova sudjelovao je i Hrvatski savez udruga invalida rada.

Održan 10. skup civilnih invalida rata Hrvatske

Od 17. do 19. listopada u Stubičkim Toplicama održan je 10. skup civilnih invalida rata Hrvatske. Skup je održan pod pokroviteljstvom ministra branitelja Predraga Matića, te kao aktivnost projekta „Zaštitom i promicanjem prava civilnih invalida rata protiv socijalne isključenosti“ kojeg financira Ministarstvo branitelja. Cilj skupa bio je analizirati položaj civilnih invalida rata u odnosu na postojeće zakonske propise, informirati sudionike o promjenama zakonskih propisa, predstaviti Priručnik 10 za civilne invalide rata „Utvrđivanje socijalnih potreba civilnih invalida rata u temeljnim udrugama članicama Saveza“, internet stranicu Saveza, pridonijeti vidljivosti rada Saveza i članica, senzibilizirati javnost za ovu skupinu ratnih invalida, te na taj način pružiti potporu civilnim invalidima rata za njihovu veću ulogu u zajednici. Edukativni dio skupa bio je posvećen temi „Aktivno starenje“ čime se Skup pridružio obilježavanju Europske godine aktivnog starenja i međugeneracijske solidarnosti. Skupu su bili nazočni predstavnici 10 temeljnih udruga Saveza, predstavnici nacionalnih saveza osoba s invaliditetom, a u ime pokrovitelja Skup je pozdravila i u njegovom radu sudjelovala gospođa Milena Horvat, voditeljica službe za zaštitu žrtava i sudionika ratova.

2012.

2012.

Predstavljanje projekta

Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske organizirao je javno predstavljanje projekata ugovorenih u sklopu programa **IPA 2009 Jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva za provedbu programa inovativnih socijalnih usluga u područjima posebne državne skrbi**, koje se održalo u **srijedu, 30. svibnja 2012. godine**, s početkom **u 9:30 sati**, u prostorijama Informacijskog centra Europske unije, Trg žrtava fašizma 6, Zagreb. HSUIR je sudjelovao na predavanju.

Savjet za razvoj civilnog društva - sjednice

Savjet za razvoj civilnog društva u 2012. godini održao je tri sjednice na kojima je aktivno sudjelovao izvršni direktor Hrvatskog saveza udruga invalida rada Leke Sokolaj.

HSUIR je sudjelovao na predavanju u organizaciji SOIH – a, dana **04. srpnja 2012. godine**, gdje je g. Slavko Ivković ekskluzivno održao predavanje o najnovijem preparatu (Energizer HPE 40) za dugovječnost i bolju kvalitetu života.

Edukacija «Analiza dizajna i implementacije antidiskriminacijskih politika»

Centar za mirovne studije organizirao je naprednu edukaciju **«Analiza dizajna i implementacije antidiskriminacijskih politika»** na kojoj je HSUIR sudjelovao.

Prvi od dva treninga održao se u Kući ljudskih prava, Selska cesta 112c, **19. i 20. srpnja 2012.** godine od 10 do 17 sati, dok se drugi, petodnevni trening održao tokom rujna u organizaciji Centra za mirovne studije. Prvi se trening usmjerio na teorijski uvod u analize javnih politika uz praktične radionice i prezentacije s ciljem pripreme sudionika/ica za praktičnu analizu, dok se na drugom treningu radilo na analizi dizajna i evaluaciji implementacije konkretnih javnih politika suzbijanja diskriminacije, koje će se kasnije koristiti u zagovaračkim aktivnostima. Cilj je cjelovite edukacije osposobiti grupu stručnjaka/kinja iz organizacija civilnog društva za dubinsku analizu antidiskriminacijskih javnih politika uključujući i evaluaciju nacionalnih programa/strategija, te na temelju analiza izraditi prijedloge prioriteta i

2012.

2012.

mjera novog Nacionalnog plana borbe protiv diskriminacije za period od 2013. godine, te definirati zahtjeve za izmjene i dopune postojećeg Zakona o suzbijanju diskriminacije. Trening je vodila Anka Kekez Koštro, uz asistenciju antidiskriminacijskog tima CMS-a.

Grad Zagreb - pristupačan osobama s invaliditetom.

Grad Zagreb posebnu pažnju posvećuje svojim sugrađanima koji zbog različitih oštećenja trebaju snažniju podršku društva kako bi uspješno realizirali svoje ukupne potencijale i svoja osobna i profesionalna postignuća upotrijebili za dobrobit cijele zajednice. Radi poboljšanja kvalitete života osoba s invaliditetom, rješavanja svakodnevnih životnih problema i ublažavanja posljedica invaliditeta. Grad Zagreb je u suradnji sa Zajednicom saveza osoba s invaliditetom Hrvatske (SOIH) izradio publikaciju o pristupačnosti „Grad Zagreb - pristupačan osobama s invaliditetom“.

Publikacija sadrži snimku stanja objekata i površina s obzirom na njihovu dostupnost osobama s različitim vrstama oštećenja s pripadajućim stupnjem prilagođenosti. Također sadrži i informacije o temeljnim zakonskim propisima, njihovu provođenju i ostvarivanju prava iz socijalne i zdravstvene skrbi, mirovinskog osiguranja, rada, zapošljavanja i profesionalne rehabilitacije te obrazovanja i prometa. Poseban dodatak publikaciji čini popis organizacija i udruga osoba s invaliditetom s kratkim prikazom djelovanja i druge korisne informacije i obavijesti. Besplatan primjerak publikacije o pristupačnosti za osobe s invaliditetom može se preuzeti u

Gradskom uredu za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, Trg Stjepana Radića 1, soba 236.

Provodeći odluku Gradske skupštine Grada Zagreba izglasano na 28. sjednici, dana 28. srpnja 2011. godine podružnica Zagreb parking uvodi pogodnosti za parkiranje vozila osoba s invaliditetom.

2012.

2012.

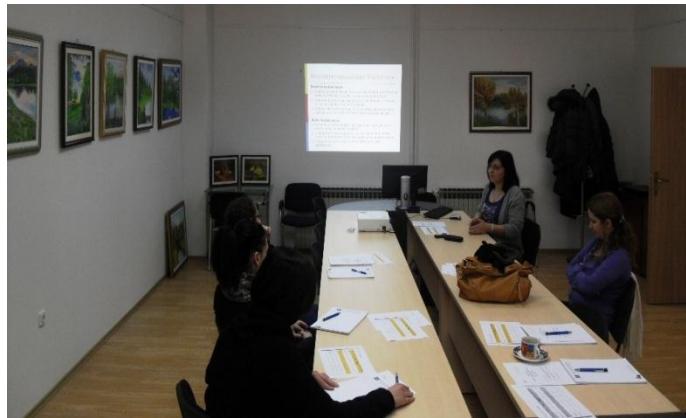
Odlukom o organizaciji i načinu naplate parkiranja, objavljenoj u „Službenom glasniku Grada Zagreba“ broj 12/11., osobe s invaliditetom, osim dosadašnje mogućnosti parkiranja na posebno obilježenim javnim parkiralištima, moći će koristiti i pravo parkiranja na svim javnim parkiralištima bez plaćanja naknade. Naime, osobama s invaliditetom dopušta se besplatno parkiranje na svim javnim parkiralištima u zonama naplate, i to najduže dva sata tijekom jednog dana. Vrijeme parkiranja počinje od prvog opažanja u danu i teče bez prekida najduže dva sata. Ova odluka počela se primjenjivati od 01. siječnja 2012. godine.

Osobe s invaliditetom ovu pogodnost u praksi će ostvarivati tako da uz važeći znak pristupačnosti istaknu i naljepnicu koju izdaje organizator parkiranja. Naljepnica se može izdati u korist osobe koja ima znak pristupačnosti i koja dostavi presliku rješenja na temelju kojeg je ovaj znak ishođen. Osoba s invaliditetom ne mora osobno dolaziti u Šubićevu 40/III u prostorije podružnice Zagreb parking, već u njeno ime naljepnicu može zatražiti osoba koju ona za to ovlasti. Podnositelj zahtjeva dužan je navesti svoje ime i prezime te podatke o ispravi kojom dokazuje svoj identitet budući da odgovara za točnost podataka o osobi s invaliditetom u čiju korist se naljepnica izdaje. Naljepnica vrijedi jednu godinu, ali ne duže od vremena do kojeg vrijedi znak pristupačnosti. Osoba u čiju korist je naljepnica izdana može zatražiti da se odobri izdavanje naljepnice za drugo vozilo (drugu registarsku oznaku), što se smatra novim izdavanjem naljepnice. Samo pravo korištenja pogodnosti biti će besplatno, a naplaćivati će se naknada za troškove izrade i izdavanje naljepnice u iznosu od 30,00 kn. Oblikom i sadržajem naljepnica će biti nalik sadašnjoj povlaštenoj parkirnoj karti, samo plave boje i s ucrtanom oznakom za osobe s invaliditetom. Pravo na ostvarivanje ove pogodnosti moći će ostvariti sve osobe koje posjeduju važeći znak pristupačnosti, bez obzira na to imaju li prebivalište ili boravište u Gradu Zagrebu.

Napominjemo da je prijedlog ove odluke podnio zastupnik gospodin Josip Petrač i dogovorio s gradonačelnikom Grada Zagreba da parking bude bez vremenskog ograničenja, no Gradska skupština je isti prijedlog smanjila na dva sata dnevno, smatrajući da to može zadovoljiti nužne potrebe osoba s invaliditetom.

2012.

2012.

DIM – Udruga za građansko obrazovanje i društveni razvoj u sklopu svog projekta „Edukacijom do kvalitete“ organizirala je radionicu "Projektno finansijsko planiranje, praćenje i izvještavanje" za zaposlenike HSUIR-a

Edukacijom do

kvalitete je program izobrazbe udruga osoba s invaliditetom i udruga koje djeluju u korist osoba s invaliditetom u Republici Hrvatskoj. Projekt je započeo s provedbom 2009. godine u cilju povećanja kvalitete pružanja socijalnih usluga udruga osoba s invaliditetom i udruga koje djeluju u korist osoba s invaliditetom. Projekt financira Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti. DIM organizira individualna savjetovanja za saveze i udruge osoba s invaliditetom iz područja organizacijskog razvoja: upravljanje financijama, planiranje socijalnih usluga i praćenje učinkovitosti razvoja socijalnih usluga. U individualnim konzultacijama sudjelovao je i Hrvatski savez udruga invalida rada. Radionica je održana u prostoru Saveza, a savjetovanje je održala Ivana Biškup 27. siječnja 2012. godine. Svi djelatnici Saveza sudjelovali su na savjetovanju, te ga ocijenili iznimno važnim i korisnim za daljnji uspješni rad HSUIR-a. Ovom prilikom želimo zahvaliti DIM-u.

Javno predstavljanje projekata ugovorenih u sklopu programa IPA 2009 "Jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva za praćenje i zagovaranje u područjima demokratizacije, ljudskih prava, integracije manjina te održivog povratka izbjeglica u područjima od posebne državne skrbi", održalo

se 27. siječnja 2012. godine u organizaciji Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

2012.

2012.

U sklopu navedenog IPA 2009 natječaja, devet udruga, u suradnji s još 26 partnerskih organizacija/institucija, ostvarilo je potporu vrijednu više od 13 milijuna kuna (oko 1.800.000,00 eura) za aktivnosti praćenja provedbe pravne stečevine EU i javnog zagovaranja u područjima demokratizacije, ljudskih prava, integracije manjina te održivog povratka izbjeglica u područjima od posebne državne skrbi. Ured za udruge odgovoran je za praćenje uspješnosti provedbe ovih projekata, u uskoj suradnji sa Središnjom agencijom za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije.

Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske u suradnji s Ministarstvom vanjskih i europskih poslova u utorak, 31. siječnja 2012. godine u Hotelu Dubrovnik u Zagrebu organizirao je javnu raspravu pod nazivom „Partnerstvo za otvorenu vlast“. Javna rasprava se organizira uz finansijsku pomoć Europske unije u okviru projekta IPA 2009 „Jačanje kapaciteta Vladinog Ureda za udruge za izgradnju učinkovitog partnerstva s organizacijama civilnog društva u borbi protiv korupcije“ kojeg provodi PARTICIP GmbH. Republika Hrvatska je u kolovozu 2011. godine potvrdila svoje sudjelovanje u globalnoj međunarodnoj inicijativi „Partnerstvo za otvorenu vlast“ čija je svrha osigurati konkretni napredak na području transparentnosti i otvorenosti rada tijela javne vlasti, uključivanja i osnaživanja građana i civilnoga društva, borbe protiv korupcije te korištenja novih tehnologija za poboljšanje kvalitete usluga koje javna uprava pruža građanima. S obzirom da su se sve države koje sudjeluju u inicijativi obvezale do kraja ožujka 2012. izraditi nacionalne akcijske planove, cilj je javne rasprave s civilnim društvom i zainteresiranom javnošću raspraviti prijedloge prioritetsnih mjera i aktivnosti Republike Hrvatske u Akcijskom planu Partnerstva za otvorenu vlast, a koje se tiču fiskalne transparentnosti, pristupa informacijama, korištenja informacijskih tehnologija te sudjelovanja građana i civilnog društva.

2012.

Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske - SOIH na svečanosti u povodu Međunarodnog dana žena, 8. ožujka, upozorili su na diskriminaciju i često nasilje nad ženama s invaliditetom. Predsjednik SOIH-a dr. Zorislav Bobuš rekao je da su žene s invaliditetom zapostavljena skupina u društvu, a kao najveći problem istaknuo je ignoriranje i neprimjećivanje

tih žena. SOIH je uočio taj problem i posvetio mu posebnu pozornost, te je osnovao Mrežu žena s invaliditetom koja radi na afirmaciji žena s invaliditetom u široj društvenoj zajednici. Dr. Bobuš je napomenuo kako je danas u Hrvatskoj svaka treća žena proživjela neku vrstu nasilja, a svaka peta žena je doživjela neki oblik seksualnog nasilja. Među njima žene s invaliditetom žrtve su nasilja u još većem broju slučajeva, istaknuo je, dodajući kako to smatra ozbiljnom i upozoravajućom činjenicom o kojoj se pre malo govori. U ime potpredsjednice Vlade RH i ministricе socijalne politike i mladih Milanke Opačić, njezina pomoćnica Iva Prpić istaknula je da osobe s invaliditetom za nju nemaju političku boju, te da se dobri projekti neće zaustaviti zbog promjene vlasti. "Želim vam uputiti ruku podrške i ispred novoosnovanog ministarstva, a od vas očekujemo partnerstvo i uzajamni reciprocitet kako bi osobe s invaliditetom dovele do najvišeg stupnja poštovanja ljudskih prava", poručila je. Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom Anka Slorjšak istaknula je da je njezin ured od 2008. godine uključen u aktivnosti Zajednice saveza osoba s invaliditetom kako bi dopro do svih žena, a područja u kojima se žene s invaliditetom najviše susreću s problemima su zapošljavanje, seksualnost i majčinstvo". Gordana Jurčević predstavila je Mrežu žena s invaliditetom ističući da je pokrenuta 2002. godine, a danas okuplja oko 50 članica iz svih krajeva Hrvatske radi promicanja jednakih mogućnosti i zaštite žena s invaliditetom kroz održavanje radionica i okruglih stolova. Ustvrdila je da su žene s invaliditetom najčešće žrtve nasilja u vlastitoj obitelji ali o tome ne govore jer o njima ovise.

U Hrvatskoj je prije pet godina otvoren i SOS telefon za žene s invaliditetom žrtve nasilja, a njegova voditeljica Štefica Roginić rekla je kako je "opravdao svoje postojanje", ali je upozorila da se žene i dalje nedovoljno javljaju jer su, često ovisne o nasilniku. "U pet godina zabilježeno je više od 600 poziva, a prisutni su svi oblici nasilja od onih u zdravstvu, pravosuđu i socijalnoj skrbi do obiteljskog nasilja." U sklopu SOS telefona moguće je dobiti i pravnu pomoć koju vodi Leke Sokolaj. Predstavljena je i knjiga Sigrid Arnande i Sabine Haefner "Standardno tumačenje Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom iz ženske perspektive", a posebno je istaknut članak 6. koji ženama s invaliditetom jamči uživanje prava i sloboda kao i svim drugim osobama. Na svečanosti je sudjelovao i HSUIR.

2012.

Info dani o natječajima za potpore projektima i programima organizacija civilnog društva iz sredstava državnog proračuna i dijela prihoda od igara na sreću za 2012. godinu

Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske, u suradnji s tijelima državne uprave - davateljima finansijskih potpora, održao je 27. i 28. ožujka 2012. godine „Info dane o natječajima za potpore projektima i programima organizacija civilnog društva iz sredstava državnog proračuna i dijela prihoda od igara na sreću za 2012. godinu“. Treću godinu za redom zainteresiranim udrugama predstavljeni su natječaji koje će ministarstva, Vladini uredi, Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva, te Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost raspisivati u 2012. godini za financiranje projekata i programa udruga.

Predstavljeni su natječaji iz područja zaštite i promicanja ljudskih prava, prava nacionalnih manjina, ravnopravnosti spolova, besplatne pravne pomoći, razvojne i humanitarne pomoći, kulture, skrbi o osobama s invaliditetom, socijalne skrbi i pomoći starijim osobama, te natječaji namijenjeni braniteljskoj populaciji, zaštiti zdravlja, zaštiti potrošača, demokratizaciji i razvoju civilnoga društva, razvoju ruralnih područja, izvaninstitucionalnom odgoju i obrazovanju djece i mladeži, zaštiti okoliša, turizmu i otočnom razvoju. Pored toga Ured za udruge najavio je sufinanciranje projekata i programa OCD-a ugovorenih u okviru programa EU za 2012. godinu.

U Udruzi osoba s invaliditetom Sisačko-moslavačke županije, 04. travnja 2012. godine održana je edukacijska radionica u suorganizaciji Saveza civilnih invalida rada Hrvatske. Tajnica Saveza Ljiljana Knežević nam je kazala kako je cilj bio poboljšati kapacitete udruga: „Ova radionica u svakom slučaju može pomoći da se poboljšaju kompetencije za pisanje projekata, odnosno, prijavljivanje projekata na

2012.

2012.

EU fondove, odnosno na europski socijalni fond što nam je perspektiva."Udruga DIM vodila je radionicu koja je za cilj imala procjenu potreba u zajednici te procjenu potreba udruga. To će poslužiti da se osmisle neki novi projekti. Raspravljalo se tako o procjeni potreba za stambene zajednice odraslih osoba s invaliditetom. Naime, takve osobe u dobi od 40 godina kad izgube roditeljsku skrb nisu u stanju samostalno živjeti. Bez stambenih zajednica, te osobe obično završe u domovima za starije i nemoćne.

U Hrvatskoj već postoje takvi projekti, iako ih nema puno. U Europi je to već uhodana praksa. Tako će možda ova radionica pomoći da se u Petrinji osmisli jedan takav projekt. Cijela radionica bila je jedna od aktivnosti u sklopu projekta Zaštitom i promicanjem prava invalida rada protiv socijalne isključenosti.

HSUIR je sudjelovao na otvaranju projekta „Podrška sustavu socijalne skrbi u procesu daljnje deinstitucionalizacije socijalnih usluga“, koji financira Europska unija, a provodi Ministarstvo socijalne politike i mladih. Ovaj projekt, u trajanju od 22 mjeseca, služit će kao potpora nastavka procesa socijalnog planiranja na razini županija te dalnjeg transformiranja domova socijalne skrbi. Krajnji cilj projekta je povećati socijalno uključivanje korisnika prava i usluga u sustavu socijalne skrbi.

Utjecaj Saveza vidljiv je kroz sve veći broj društveno uključenih i aktivnih članova invalida rada u udrugama, sve veći broj invalida rada aktivno prisutnih u klubovima i radionicama, angažiranost udruga u obilježavanju Nacionalnog dana invalida rada i podizanju svijesti javnosti ukazujući na probleme s kojima se susreću invalidi rada i ostale osobe s invaliditetom.

Ujedno je HSUIR prepoznat u pokretu osoba s invaliditetom kao jedan od glavnih nositelja svih aktivnosti na poboljšanju položaja osoba s invaliditetom i svojevrsni zaštitnik njihovih prava i interesa.

Predsjednik

Josip Petrač

2012.

2012.

HRVATSKI SAVEZ UDRUGA INVALIDA RADA
CROATIAN ASSOCIATION OF SOCIETIES OF DISABLED WORKERS

21. ožujak Nacionalni dan invalida rada Hrvatske

I dalje s ružom...

*Invalidi rada ne traže sažaljenje
već ostvarivanje svojih prava!*

O nama samo s nama! Da se čuje i naš glas!

2012.

2 0 1 2 .

Hrvatski savez udruga invalida rada - HSUIR

Hrgovići 47

10 110 Zagreb

Tel: 01/48-29-295

Fax: 01/48-29-076

e-mail: info@hsuir.hr

web :www.hsurir.hr

2 0 1 2 .

